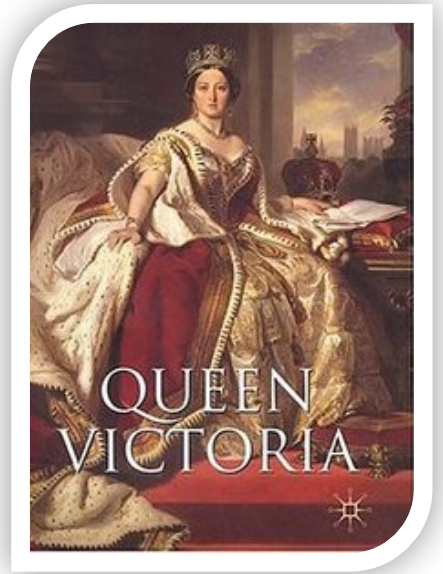

မုန်ပကထံၣ်လိာ်ဘၣ်ပသး

လၢမူခိၣ်ဒီးခါ?

တံနိ (သဝီတါ)

တဘျီလၢကီၢ်အဲကလံး,သဝီတီတဖျၢၣ်အပူၤဖံသးပုၤလၢအသးအိၣ်(၁၀၄)န့ၣ်အိၣ်ဝဲတဂၤလီၤ.အဝဲမ့ၢ်ပုၤဖျိၣ်ဖိတဂၤလီၤ.ဘၣ်ဆၢအဝဲမ့ၢ်ပုၤအဲၣ်ထူအဲၣ်ယွၤဒီးဟံၣ်ဒိၣ်ကစၢ်ယွၤလၢအတၢ်အိၣ်မူပူၤလီၤ.ပုၤသဝီတီတဖျၢၣ်အဲၣ်ဘၣ်ဝဲဖံဖံတဂၤအံၤကိးကိးဒီးမ့ၢ်လၢအတၢ်အိၣ်မူပူၤလီၤ.ဒီးကဲထီၣ်တၢ်ဒိဂ့ၤတၢ်ဘၣ်အါမးလၢဖိလံၤတဖျၢၣ်အဂီၢ်အယိလီၤ.

ကီၢ်အဲကလံးအနီၢ်ပၤမုၢ်ဝံးထီၣ်ရံၤ(Queen Victoria)တချုးလၢအသံးဒီးဘၣ်ခံန့ၣ်အခါ,တနံၤတခိၣ်န့ၣ်အဝဲလဲၤဟးအိၣ်သကိးဝဲဆူဖံသးပုၤတဂၤအံၤအဟံၣ်လီၤ.လၢတၢ်တမ့ၢ်လၢတီၢ်ဟံၣ်အပူၤဖံထံၣ်လၢနီၢ်ပၤမုၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးအီၤဆူအဟံၣ်အယိအဝဲပွဲၤဒီးတၢ်ကမၢကမ့ၢ်,တၢ်စံးဘျုးစံးဖျိၣ်နီၢ်ပၤမုၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲအဝဲသ့ၣ်ခံၣ်တဝဲသကိးတၢ်အခါ,လၢဖံအသးပူၤအဲၣ်ဒီးသံကွၢ်ဘၣ်သးဝဲနီၢ်ပၤမုၢ်လၢတၢ်သံကွၢ်ဖိတခါလီၤ.အဝဲယုအခွဲလၢနီၢ်ပၤမုၢ်အအိၣ်ဘျီဘျီတဘျီဘျီလၢသါအဲၣ်ဒီးသံကွၢ်အီၤတၢ်သံကွၢ်ဖိတခါလီၤ.

နီၢ်ပၤမုၢ်ဝံးထီၣ်ရံၤစံးဆၢအီၤ,
“ဖဲဒါ,ဖဲန့ၣ်အဲၣ်ဒီးသံကွၢ်ယၤတၢ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်နသံကွၢ်ယၤသ့လီၤ”

ဖဲဖံသံကွၢ်အီၤ-
“နီၢ်ပၤမုၢ်သးဘိၤဒါ,ပသံဝံၤအလီၢ်ခံ,ခဲကၢ်တယၣ်န့ၣ်နဒီးယၤမ့ၢ်ပကက့ၤထံၣ်လိာ်ဘၣ်ပသးအသိတဘျီကဒီးလၢမူခိၣ်န့ၣ်ဒီးခါ...”
တုၤမ့ၢ်နီၢ်ပၤမုၢ်န့ၣ်ဟူဘၣ်ဖဲအတၢ်သံကွၢ်တဘီအံၤန့ၣ်,သတူၢ်ကလၢ်မ့ၢ်ကဘၣ်စံးဆၢက့ၤဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်အယိ,အိၣ်ဘျီဘျီဘျီမးဝဲတတီၤဒိၣ်ဒိၣ်လၢတၢ်ဆိမိၣ်ဖးယိၣ်အပူၤလီၤ.ဖဲန့ၣ်အမဲၣ်ထံဖိတဖျၢၣ်ဟဲယွၤလီၤဝဲဆူအဘိးပၤလီၤ,ဒီးဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢဖံကထံၣ်အယိတြီၤသးယၢ်ဝဲအမဲၣ်ဒီးအခိၣ်ဖျိၣ်ဝံၤစံးဆၢက့ၤဝဲ-
“မ့ၢ်လီၤဖဲဒါ,ပဝဲခံၣ်ပကက့ၤထံၣ်လိာ်ဘၣ်က့ၤကဒီးပသးလၢမူခိၣ်ဘိမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ်အယိလီၤ”

ဖံသးပုၤအတၢ်သံကွၢ်နီၢ်ပၤမုၢ်န့ၣ်အခိၣ်ပညိမ့ၢ်ဝဲ- “နီၢ်ပၤမုၢ်ဒါ,နတၢ်အိၣ်မူအံၤမ့ၢ်အလဲၤတၢ်ဒိကစၢ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်သးအသိးစ့ၢ်ကိးခါ”
န့ၣ်လီၤ.ပဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကိးအါစုအါဘျီန့ၣ်တြးလၢပကဘၣ်သမံသမိးလီၤက့ၤပသး,ပအိၣ်မူတၢ်အံၤမ့ၢ်ပအိၣ်ကတၢ်တၢ်ဟံၣ်ဘၣ်ပသးလၢမူခိၣ်ဘိမ့ၢ်တၢ်မူအထူအယိၣ်က့ၤအဂီၢ်လံၤခါ,အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ပၤမုၢ်ဟဲဟးဆူဖဲအအိၣ်ဝံၤလၢခံတနံၤ,ဖိလံၤဂူဖိသဝီတီတနီၢ်ပၤမုၢ်ဆူဖဲအအိၣ်ဒီးသံကွၢ်ဖဲ-
“ဖဲဖဲဒါ,ကယိၢ်မ့ၢ်ပုၤတမ့ၢ်ဟဲဟးဆူန့ၣ်အိၣ်တဖျၢၣ်အကျါ,လၢနဂီၢ်ပုၤတမ့ၢ်လၢအလၢကပီၤဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်ဖဲလဲၣ်တဂၤလဲၣ်”
ဖဲမ့ၢ်ပုၤအဲၣ်ထူအဲၣ်ယွၤ,ဟံၣ်ဒိၣ်ကစၢ်ယွၤလၢအတၢ်အိၣ်မူပူၤအယိအဝဲသ့ၣ်ဆိမိၣ်ဟဲလဲၣ်ကစံးဆၢအီၤ “ယပုၤတမ့ၢ်အကျါပုၤလၢအလၢကပီၤဒိၣ်ကတၢ်လၢယဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်လီၤ” ဘၣ်ဆၢဖဲဖံတစံးဆၢက့ၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်.ဖဲစံးဆၢက့ၤအဝဲသ့ၣ်-
“ယပုၤတမ့ၢ်လၢအဟဲဟးဆူအိၣ်ခဲလၢၢ်အကျါ,ပုၤလၢအလၢကပီၤအိၣ်ဒိၣ်ကတၢ်လၢယဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲနီၢ်ပၤမုၢ်ဝံးထီၣ်ရံၤလီၤ”

ဖဲန့ၣ်ပုၤလၢအကျါတဂၤတဲဖဲအံၤ-
“ဖဲဒါ,နပုၤတမ့ၢ်ခဲလၢၢ်အကျါပုၤလၢအလၢကပီၤအိၣ်ဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်တမ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်ဘၣ်ခါ”

ဖဲန့ၣ်ဖဲစံးဆၢက့ၤအဝဲသ့ၣ်တဘျီလီၤ-
“ဟၢၣ်အါ-တမ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်.ကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်ယပုၤတမ့ၢ်ဘၣ်.အဝဲအိၣ်လၢယဟံၣ်ပူၤထီၣ်ဘိးအဝဲမ့ၢ်ယဟံၣ်ခိၣ်လီၤ”

- ★ ပဝဲသ့ၣ်တဖျၢၣ်စ့ၢ်ကိးအါစုအါဘျီန့ၣ်မ့ၢ်ပတၢ်ကစၢ်ခရံၣ်အမ့ၢ်ပပုၤတမ့ၢ်အသိးန့ၣ်လီၤခါ...
- ★ ကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်ပပုၤတမ့ၢ်ဖဲပဆိက့မံနီၤလၢပလီၢ်ဖဲဖိခိၣ်အခါဒါန့ၣ်လီၤခါ...
- ★ ကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်ပပုၤတမ့ၢ်ဖဲပဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ,တၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤအခါဒါန့ၣ်လီၤခါ...

★ ကစာ်ခရ်မ့်ပပှတမှံၤဖဲပဟဲထီၣ်ဘါယုၤလၢသရ်ပူၤတနံၣ်တဘျီအခါဒီးန့ၣ်လီၤခါ...

မ့်မံၤသးပှတဂၤအံၤတခိစံးဝဲ,ကစာ်ခရ်မ့်သါဟံၣ်ဖိဖိဒီးသါဟံၣ်ခိၣ်လီၤ.ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၣ်ကိးပကြးကွၢ်လိဖံအတၢ်အိၣ်မ့်ဒီးဖံအတၢ်ဟံၣ်သးန့ၣ်လီၤ.ကစာ်ခရ်စံးဝဲ,“ ယဲၣ်အံၤယမ့်စပံးအမ့်ဒီးသုဝဲသ့ၣ်အံၤသုမ့်အဒုအဖီလီၤ.ပှလၢအအိၣ်လၢယပူၤဒီးယအိၣ်လၢအပူၤန့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲၣ်အါဖျၢၣ်လီၤ.အဂ့ၢ်ဒီးအံၤမ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢယၤဒီးသုမၤတၢ်တသ့နီတမံၤဘၣ်...” “အိၣ်သုဝဲဆိးသုဝဲလၢယပူၤ,ဒီးယကအိၣ်ယကဆိးလၢသုပူၤလီၤ.ဒီးမ့တအိၣ်တဆိးဘၣ်လၢစပံးမ့ၢ်အလီၤဘၣ်ဒီးသ့ၣ်အတၢ်တသ့ဘၣ်အသိးန့ၣ်.သုဝဲသ့ၣ်အံၤသုမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်လၢယပူၤဘၣ်ဒီးသုသ့ၣ်ထီၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်အသိးလီၤ.”

ကစာ်ခရ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်ပှလၢပကဘၣ်မ့ၢ်စပံးဒုလၢအအိၣ်စဲထီၣ်သးလၢအထူၣ်မ့ၢ်ကျၢ်အလီၤလီၤ.ပမ့ၢ်တဟံၣ်ကစာ်ခရ်လၢပထူၣ်မ့ၢ်ကျၢ်ဒီးပဟံၣ်ခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်.လၢပတၢ်အိၣ်မ့ၢ်နီၢ်ခိးနီၢ်သးခံမံၤလၢၢ်အပူၤ.ပသ့ၣ်ထီၣ်ဖိထီၣ်တသ့လ့ၤတက့ၤဘၣ်.ပျဲယုၤအဖိခွါပကစာ်ယုၣ်ရှုးခရ်ပခိၣ်သးဘိကကဲထီၣ်ဟံၣ်ခိၣ်ဒီးပတၢ်လၢပပူၤတပယုၣ်ဖီတက့ၢ်.တၢ်လၢကပီၤအခိၣ်သလုၢ်ကအိၣ်ကတဲၣ်ကတီၤဖၢ်အသးလၢပဂီၢ်ဖဲလၢပက့ၤဆုပၢ်အဟံၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တံနိ (သဝိတါ)

